„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, уторком на по табака.

Цена је за Аустро-Угарску:
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 60 н.

За Србију:
на четврт год. 8 дин., на по год. 16 дин.

Народни бројеви од петка, нарочито за шире народне кругове уређени, могу засебно да се претплате, а цена им је:
на 1 месец . . . . . 25 нов.
на четврт године . . . . . 75 нов.

ЗАСТАВА.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за ниг се плаћа по 30 нов. сваки пут.
За „Православно“ плаћа се 20 нов. од врсте.

ДОПИСИ шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ.“

Уредништво и администрација „Заставе“ налазе се у кући г. Јов. Т. Чавића, на пијаци.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 нов.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

БРОЈ 108. У НОВОМ САДУ У СРЕДУ 14. ЈУЛА 1899. ГОДИНА XXXIV.

Позив на претплату.

Почетком јула о. г. ступа „ЗАСТАВА“ у трећу четврт своје 34. године.

Ми ћемо чинити све што можемо, да одржимо „Заставу“ на оној висини, која одговара угледу народа и радикалне странке. На сваки начин, имаћемо пред очима једино народне интересе. У послу око издавања овог листа, могу нам помоћи пријатељи странке и „Заставе“, ако се постарају, да њихова сарадња буде још обилатија и да нам стеку нове претплатнике.

Надамо се, да ће пријатељи овога листа и пријатељи радикалне странке, озбиљно узети ову ствар.

Обраћамо нарочиту пажњу на „Заставине“ народне бројеве од петка. Ти бројеви се удешавају за најшире кругове, а претплата за њих стаје 3 фор. годишње, а на три месеца 75 нов.

Иначе је цена „Заставе“ обележена на челу листа.

По решењу средишњег одбора радикалне странке, чији је орган „Застава“, лист се никоме не сме давати на вересију.

У Новом Саду, 15. јуна 1899.

Уредништво и администрација „ЗАСТАВЕ“.

Нови Херострат.

Када једна скитница није знао да се домисли, на који би начин оставио своје име познато у историји, он је запалио један велики храм, који познат беше у старом свету са својих величанствених грађевина и скупоцених утвари. Беше то велики храм Делфијски, који је плануо под угарком тадашњег и варварског скитнице Херострата. Историја је збиља сачувала његово име, и ми га изговарамо, послије дугог и дугог низа векова. Странице историје имају места за злочинце као и за богове.

Приликом Миланова атентата рекло се на западу: док се приређују скупе игранке, раскошне забаве и теферичи по купатилима аристократским, Милаш, немајући за то још новаца, он приређује себи ретке и јединствене претставе и крваве концерте, да се њима разноди у својој тиранској жеђи. Да! Немајући новаца, да се придружи својем друштву по европским купатилима, он има начина, да им покаже, е има терена, да се прави у Европи видљи него ма који други краљ или некраљ. Немајући воље ни духа да буде Цезар, Алкибијад или Никола I., немајући новца да буде Епикур или Сарданапол, он се лаћа угарка, да запали један нови Делфијски храм, и да у историји људства остани себи помен тирана и седне поред Херострата.

Друкчије се не дају карактерисати они одвећ црни и жалосни дани у братској нам Србији, и они злочини, који се чине руком једног тирана, којег се одричу, у интересу свог образа, и његови цигли пријатељи у Европи, ратосиљајући се пријатељства једног Херострата.

Да је варница за овај нови Делфијски храм у рукама Милановим, — хоћемо рећи: да је атентат на Милана дело Миланово, ми Срби нарочито нисмо могли да двоумимо ни за часак. Све је било ту, да се рекне: „Дакле збиља! Дакле ту смо!“

Када су изашле познате две брошуре „Буна у Србији,“ с потписом једног старог пуковника, у ком се препоручује и тражи грађански рат против злоупотреба у Србији, одмах се могло намирисати нешто налик на Кнежевићев барут. Оне две брошире су сваком бистријем оку навештавале нешто ново, и појавиле се као претече нечег што сљедује. Бог, који обично смете злочинца, смео је и лукав начин писца брошира те је: ронио а леђа му се видела. Хтело се, да подвали радикалима и створи прецеденс нечем à la Кнежевић, али се подвалило нечем à la краљ Милан. Један стари пуковник је јамачно ваљало да буде Влајко Николић, коме нарочито изгледа, да се упео Милан, да дође главе, као Јеврему Марковићу и мученицима Зајечарским. Потпис старог пуковника, била су посебно она леђа из воде, која се видела, кад је ронио Милан, да изрони свог пријатеља Ђуру Кнежевића Открила је то и околност, што је краљ Милан истог часа био мишљења, да су то Пашић, Таушановић, Николић и т. д., а да то нису ни Бугари, ни страросрбијански Арнаути, нити ико од оних којима тако прети Дамокловски мач генералисимуса. За тим журба, да се то распрострте на рачун радикала и после за то, што то врши Миланов пријатељ из купатила, на онако свечан начин, баш насред београдске улице. За тим исто вече листа са пробраним радикалима! Ништа није могло бити за Пашића, Таушановића и — „старог пуковника. . .“ За тим исти час и све као по команди: и општинска седница, и бакљада. и депутације и његове изјаве, да су то радикали, Русија, Кнез Никола, Карађорђевић, нашли Кнежевића — с којим је он изменио толико пријатељских речи у савским купатилима.

И Кнежевић пуца, пуца ал' не може да погоди, и бега ал не може да утече, Лукић га гони, ал не може да га стигне, злочинац скаче у Саву, гуши се, дави се, тоне, грца — све узаман! И од мача Миланова и од дивљег елемента, као што је дубока Сава, има нешто јаче, нешто чудотворно у његовој амајлији, у његовом џепу — листа са именима радикала!

Ох, кад не би ово било све тако жалосно, било би тако глупо! Милан би био можда Наполеон, или Никола I, који бунтовничким зрнима отварају своја прса, да није Херострат, само један јадни, један црни Херострат!

Я

О атентату против раскраља Милана.

Траже се докази. Пишу нам из Турн-Северина: „Из Београда означили су као саучесника у „атентату“, некаквог Павла Ђурђевића Црногорца из Букурешта. Српска влада обратила се румунској влади са захтевом, да се Павле пронађе и преда српским властима. Поводом овог тражења, било је притворено неколико Срба, који живе у Румунској, који су слични (по опису) Павлу. Овде су пре неки дан била два преобучена српска шпијуна и распитивали су за поједине српске емигранте. Траже и траже, не би ли нашли бар каква-таква доказа ма од куд. Сигурно је Павле Ђурђевић човек, који би потврдио све, што би се хтело од њега.“

*

Због чега се затварају људи у Србији? Пишу нам из Митровице: „У Малој Митровици у Србији, кмет је Максимовић, по пореклу Румљанин. Он је на писмен позив свештеника, издао некоме своме сељану, званично уверење. Но тај, коме је он издао уверење, учинио се начелнику сумњив, те потеже Максимовића на одговор, како је смео том човеку издати таково уверење. Кмет се бранио, да је он то урадио на позив свештеника, али му сремски начелник рече: То може сваки казати, ми ћемо се по подне разговарати о томе. Кмет видећи шта се у Србији ради, н хте да сачека тај разговор, већ пређе у Сремску Митровицу. Други дан дођу из Мале Митровице на митровачку пијацу два сељака, нађу се случајно са својим кметом и разговараху се с њим. Неко то брже боље докаже и кад су се поменута двојица вратила својим кућама, сремски начелник их ухвати, даде их оковати и отерати у Београд пред преки суд. — Само нека их је више!“

*

Новије вести. Из Београда нам јављају, да је генерал Сава Грујић у суботу око 10 сати у вече допутовао брзим влаком са целом породицом у Београд. Одмах у недељу био је код министра-председника Владана Ђорђевића, известио га о своме доласку и ставио му се на расположење.

— Наступило је зближење између либералне странке и данашње владе. Ову истину посведочава и то, што је Живан Живановић, бивши уредник либералне „Српске Заставе“ не само повраћен у државни савет, него је постављен и за шефа новинарског одсека (пресбироа), те је већ и примио своју дужност.

— Пишу нам из Будимпеште: Прошле суботе је један детектив овдашње полиције са београдским „Полицијским Гласником“ ишао по штајнбрушким гостионицама и код других личности. Показивао је „Полицијски Гласник“, у коме је слика атентатора Кнежевића, распитивао је о њему и дознао је са више страна, да је Кнежевић заиста био пролетос у Штајнбруху. Да је шпионирао и да с њим нису били чиста посла, излази из тога, што је разним људима разно говорио. Једнима, да је из Славоније, другима, да је из Босне, трећима, да је дотерао волове и т. д. Утврђено је и то, да је с њиме заиста била и нека женскиња, али још се незна која је. Ово је истина а са доста поуздане стране дознао сам и то, да је утврђено, како је Кнежевић добијао месечно 250 динара. Што дознам даље о овој ствари јавићу вам.

— Јављају нам из Београда: Наређено је начелницима, а начелници наређују својим путем и начином свима кафанама и механама у Србији, да треба да држе „Мале Новине“, које су иначе у Србији озлоглашене и свако их се клони. Тим начином већ су почеле да се награђују заслуге Пере Тодоровића. А какве заслуге има он у овом атентату, то зна цео свет.

— Јављају из Фиуме: Сваким даном стижу овамо читаве породице из Србије, које се спасавају од гоњења. Неке од тих породица настанили су се у Абацији, Црквеници или Нови, друге путују даље за Далмацију.

— „Wiener Allgemeine Montagszeitung“ јавља као поуздано, да је аустроугарски посланик у Београду, Шисл, усмено и пријатељски саветовао српској влади, да буде умерена у поступању према заточеницима.

*

Све јаснији докази. Читали смо и по другим листовима, а сад потврђује вест, што је ниже наводимо и угледни лист „Россія.“ На име: Раскраљ Милан је на четир дана пред атентат издао заповест полицији, да не пусти из Србије ни једног виђенијег радикала. И ово је један од

ПОДЛИСТАК

НАША СЕОСКА ГОСПОДА.

Лепо је живети код нас на селу. Па још ако си какав званичник у општинској кући, или чак кнез. А то није ма шта; за ту се ствар бирају људи одрешити.

Оно истина, да после многи немају своје воље, али то не мења ствар. Тако то лепо звучи кад се каже: »Госпо'н кнеже, ово ил оно«, а он начини озбиљно лице, те достојанствено одговори: »То не спада у мој делокруг«, и с тим је ствар свршена.

Што дакле код нас живе сеоска господа у слози и љубави, то више нема. Само изузимајући попа и учитеља, који се вечито гложе о неком свом праву, а и то само зато, да неби заостали иза других попова и учитеља. Али зато су остали, не обзирући се на њих, лепо живели. На пример седница је. Сви су чланови на окупу, само се чека за бележником. На послетку и он се појави, т. ј. прво његов огроман трбух с дебелим ланцем, те на први поглед изгледа као какав оков око трбуха. Достојанствено заузме председничко место и отпоче седницу.

»Драга браћо и штована господо! Пошто вам је свима позната ствар о продаји бика овом човеку, то сад треба да се начини купопродајни уговор. Пристајете ли дакле?«

»Слажемо се!« викнуше сви осим једног, који поче говорити, да ником није ствар позната. Но нико се на њега не осврће, јер се већ ишло на алдумаш.

»Е, сад браћо на посао«, вели кнез и устаде, а остали упутише се за њим.

„Баш се ваљано уморих“, рече бележник те обриса знојавно чело.

»Боме!« одговорише чланови утирући зној.

За тили часак сложна браћа бика попише и ником не заседе. После се проносили гласови, да су морали приврез расписати, да би купили другог бика и то узели неког јадног и маторог, да га нису ни увели у општинско двориште, већ управо касапу. Но тешили су се тиме, да су га за добре новце продали.

Седе тако једном сви зловољни и туробни, већ три дана па никаква згода да се укаже.

»Баш ништа!« вели бележник.

»Настала зла времена«, каже касир.

Ћуте.

Настаде тишина, док уједанпут кнез викне плајаша:

»Ђоко! А чије су оно гуске на плацу. Како сме то бити. Утерај их унутра и непуштај, док се не плати глоба.

»Молим госпо'н кнеже, то су гуске потпкеза. Познајем гуска. Обојадисана му глава са плавим.“

»Е онда мани«, срдито рече кнез. »Баш се не да.«

»Него,« рећи ће ђока, »а где си ти био ових дана, нигде те ни од корова? Зар се тако врши дужност?!

»Молим, брао сам кукурузе,« бранио се сиромах.

»Е, гледај ти њега!« прихватише остали. И би решено, да се отпушта из звања и на његово место поставља се Јефта Замуров, који је обећао целу јамчевину (плату) поглаварству на алдумаш.

У часу се разведрише лица, одмах се некако нађе и Јефта у трен ока, па већ обучен у плајашком оделу, врши службу.

Све је то лепо ишло, ал' од једаред стиже глас, да долазе неки од горе, да прегледају рачуне. Ај наопако и у зао час: Шта ћемо сад? Узврдали се сви у општинској кући.

»Браћо!« вели бележник, »ту нема ово ни оно, већ морамо један другог заклањати.«

»А шта ћемо казати за бика?« пита један.

»Ништа! Дотераћеш твоја два вола, па после опет отерати, неће то господа ни приметити.«

»Није нас ни брига!« храбрио их је бележник. »Него опет би за то добро било, да се начини каква част, па да их одма збунимо.«

Вукли су у бележникову кућу и прасице, ћуркове и све што је за клање. А о пићу да и не говорим. То се зна, да пиће не сме фалити.

На све стране трче плајаши и зову народ, да свечано дочекају те стране госте. Кад ујутру јутро освануло, могао си видети часнике у црном оделу. Још кад су се венчали, имали су га на себи и сад опет, па бог зна кад. Чекају тако, ал' од горе нико не долази. Тек се онда присетише јаду, да их је неко грозно преварио. Ал' ништа за то, они су се осветили пићу и јелу, радујући се, кад је на томе прошло. Веселе се, ал' неко с поља дигао ларму.

»Ено види ти њега. Опио се па виче! У бувару с њим, да зна како ће нарушавати ноћни мир!« каже кнез.

И збиља стрпаше у затвор јадника, што је и он дао срцу на вољу.

Пред саму зору почели се разилазити, залармили и пред сваком кућом лупали. Кад дођоше до испред општинске куће, а полиција пушта синоћњег изгредника и овима се учтиво јавља.

Шта је онај пуштени помислио, кад виде све то?

Ето, тако је у нашем селу. Наопако ако је свуда тако.

Ленка.

јаких и јасних доказа, да је атентат спремио и удесио сам Милан против себе самога.

*

Докази. Какве „доказе“ имају у рукама против ухапшених радикала, сведочи говор краља Александра, што га је говорио депутацији лекарског удружења, професорима велике школе и другима.

Краљ Александар рече, да има у рукама писмо, које је писао Пашић 11. октобра године 1895. у коме говори, да треба прогнати из Србије краља Милана са целом породицом. И то писмо из год. 1885. треба да послужи данас као доказ против Пашића.

Ми узимамо, да је то писмо потпуно истинито. Но наглашавамо, да је тамо реч о прогонству, а не о атентату. А што се прогонства тиче, то је доказана истина, да је Пашић од године 1883. до 1885. радио на томе, док беше у емиграцији. Доказана је ствар, да је Пашић хтео да организује незадовољство народно 1885. год. против краља Милана, и да је то спречио српско-бугарски рат. Јер чим дође до тог рата, Пашић је у интересу опште српске ствари, оставио Бугарску и прешао у Русију и оданде нудио са српским емигрантима услуге Србији. То му се доцније урачунало у заслугу, те је помилован, радикална странка дође на владу и он се вратио у Србију, те поста и глава министарства.

Пашићево мишљење и његов рад од године 1883—1885. није била тајна. Пашић је са својим друговима у оно време писао прогласе и штампао их по европским листовима с пуним потписом имена свога.

Примера ради наводимо један његов проглас, који је изишао у целости и у „Застави“ (број 196. 25. децембра 1883. године). Тамо се вели од речи до речи и ово:

»Устанак није био спреман, нема везе с никаквом страном агитацијом, нема везе с никаквим претендентима престола. Он је изазван од стране владе и ... у намери, да политичке противнике своје сатру и да одклоне сазив велике народне скупштине и промену устава. Они су заиста за сада у неколико успели, у колико, то ће показати будућност.

Радикална странка била је увек противна мешању са стране у унутрашње српске ствари. Она је и сада после овог покоља и пустоша противна, да се ико у српске ствари меша. Кад Европа ћути и гледа како се **тирански сатиру људи ни криви ни дужни**, једино с тога, што су политички противници данашње владавине у Србији, кад гледа **како се пустоше и кољу невини људи**, кад гледа како се њихово имање упропашћује и на тај начин хиљадама се душа остављају без заштите и хлеба, кад гледа и не меша се у име хуманитета, у име заштите невиних фамилија, — онда нека се не меша ни доцније, кад народ српски почне враћати »мило за драго.«

Влада краља Милана пролила је **невину крв свога народа**, хиљаде фамилија оставила је без ранитеља и заштитника. Она је забола нож у срце свога народа и на овоме сада остаје да ране вида и да спасава своју отаџбину. **Нико више у Србији не може волети и штитити човека, који у бесу и гњеву, као Нерон коље своје грађане.** Нико више у Србији не може опростити човеку, који народну скупштину растерује, који заштићава рушиоце народног мира и спокојства, који Србији срам и понижење навлачи, који јој ствара свуда противнике и непријатеље.

Народ српски знао је, да реши заплете са Милошем, Александром и другима, он ће знати и умети да реши заплете и са Миланом. До сад је мислио и старао се, да се глава не мења, но да се опколи људима из народа, а сад, кад се глави преко лешева и проливене крви народа не може прићи, не остаје друго ако народ жели мира и опстанка, но да главу замене другом. Ко ће и која ће бити, то ће велика народна скупштина казати.

Радикална странка желиће и радити, да се нико са стране не меша, да се не мешају ни пријатељи, ни непријатељи, ни претенденти ни сродници престола, да се народу остави слобода, да сам реши тај сукоб као своју домаћу ствар. Народ ће знати чувати и штитити како своје, тако и туђе интересе, који би били с тим у свези.

Влада краља Милана убила је доста посланика, учитеља, свештеника, прве и одличне трговце и друге виђеније људе, препунила је апсане многим људима из народа, а многе је разагнала из земље, но остало је много више, остао је народ, и он ће кадар бити да сврши ствар.

Главна погрешка радикалне странке била је, што је уверавала народ »да риба с главе не смрди«, да се може изићи на леп и миран начин, што је увек била противник насилних мера. А сад је ту погрешку краљ Милан исправио. Он је оставио народу само један пут за борбу, којим кад се народ једновремено и из целе Србије крене, **краљ Милан или ће утећи из земље, или ће га народна осveта прегазити.**

1. декембра 1883. године.

Емигранти:
Никола П. Пашић.
Аца Станојевић.
Жика Миленковић.
Ђока Р. Лазаревић.
Поп Лука Ђуровић.
Михаило М. Веселиновић.

Дакле је јасно, шта је Пашић радио у добу своје емиграције. Оно исто, што су од увек радили и што ће и од сад радити сви политички емигранти. И то је радио јавно. После се променише прилике и краљ Александар знајући то, ипак позиваше Н. Пашића на владу и повераваше му управу државну. Сад се опет сетио, да износи оне старе ствари, као нове, и да их употребљује против Пашића. И мисли ли на основу тога да осуди на смрт Николу Пашића? Ми се надамо, да ће се у томе преварити.

*

Миланово јунаштво. Београдски дописник „Россіе“ опширно јавља свом листу о атентату Миланову. На једном месту пак вели како је „атентатор“ Кнежевић очистио и напунио свој стари револвер. Обучен је, какве кугле треба да метне у њега и он је тако и учинио. Из патрона је извадио до половину барута и за тим је залио патрон воском. Тако ће револвер да ода јак пуцањ. Кад је свршио свој посао, отишао је да изврши „атентат.“ Комедија се продужила. Спремивши атентат, који му је требао за уништење радикала, Милан је изишао из своје канцеларије и спремао се, да се провезе кроз Васину улицу, где га је чекао са зарђалим револвером и ђорфишецима Кнежевић. Милан седе на кола, али га у један мах спопаде страх и он поче да премишља. — А шта, ако она лола није напунила револвер како му је речено?... Не, не, нећемо сад. Други пут ће бити боље. Ја ћу сам, да му напуним револвер... Кочијашу! — викну Милан и рече: — Терај у кнез Михајлову улицу. Кнежевић је можда и досетио се, шта Милан мисли, али лакај је знао, да господару сад није до атентата, кад заповеда, да се тера у другу улицу. Али се Кнежевићу не исплаћује, да одлаже свој посао. Треба, помисли, ковати гвожђе док је врело. С тога Кнежевић на пречац изиђе пред Милана и — све се извршило, што је Милану требало. Али Милану цео тај дан није било до „атентата“, јер није сам напунио револвер. Отуда она збуњеност, у којој је хтео сад Васином, сад опет кнез Михајловом улицом. Уплашио се, кад је видео Кнежевића, па помислио: — Можда овај, лудак, не зна за шалу. Ето, отуда онај Миланов страх при првом пуцњу. Није он напунио револвер!... За тим дописник описује, колико је пута опалио Кнежевић, и како се није нашла нигде ни једна кугла, јер их није ни било. За тим вели даље: „Главног команданта Милана ваља судити за атентат на Милана, оца краљева“. Атентат је учињен и Милан поче да уништује своје противнике, да би се посадио на српски престо, а не нашао се опет у Монакову, Бечу или Паризу, као рак у плићаку. Другог излаза нема за њега. А нашто проводити цигански живот, кад је ту престо. Син може ићи у купатило, да се лечи, а отац — главни командант, он ће га већ заменити на његову месту, Србија ће свикнути на краља Милана, новине (сад су под цензуром) све ће од реда славити и хвалити Милана а заводити публику. Куд ћеш лепше прилике од ове, да се дижу зајмови и да се намоли син и жена, да шиљу новаца и плаћају те дугове. А радикали... а непокорни „Одјек“... а Руси... ето „атентата;“ највећи радикали су уништени, „Одјек“ са свима слагачима — уништен, а на Русе је бачена сумња, да су умешани у „атентат“. Дрско, безобразно и... и глупо. Милан се сплео и сурвао.

*

Бугарска штампа о Милану. Да се види, како мисли извесни део штампе у Бугарској о атентату на раскраља Милана, доносимо, шта пише бугарски лист „Прѣпорецъ“. Лист овај упоређује данашњи положај у Београду са положајем у Бугарској за време и после убиства Белчева. У Бугарској је Стамбулов тада хапсио гомилама своје противнике и бацао на њих кривицу због атентата, а данас то чини Милан у Београду. Стамбулов и Милан су један и исти тип политичког тиранина, који би могао да се нађе само у забаченим крајевима Азије и Африке. — „Прѣпорецъ“ се даље нада, да несрећни ухапшеници, што их је ухапсио пакосни Милан, неће бити стављени на муке, какве су претрпеле бугарске жртве за време управе Стамбуловљене, али одма додаје, да тиме неће да каже то, да је Милан у моралном погледу изнад Стамбулова. „На несрећу Србијину — примећује споменути лист — Милан је био, и до сад је остао један од развратних и распуштених владалаца, он је упропастио земљу, оптеретио народ, задужио земљу силним милијунима, који је дуг закључио с Лендербанком, где је и Начевић подигао бугарски зајам, он је један од оних владалаца, који пати од махне, да је он велик дух, а у исто време не прави разлику међу својим џепом и државном благајницом, који гледа на државу, као на своју приватну баштину, и без стида присваја себи све, што му се допада.“

О проневери патријарха Бранковића.

Нова књига о патријарховим пригодама. Пишу нам из темишварске епархије: Посланици српског народно-црквеног сабора, који су бирани у темишварској епархији, хоће у једној књижици да изнесу на јавност све проневере, које је патријарх Бранковић учинио у епархији темишварској. Они имају у рукама званична, несумњива материјала и сматрају за своју дужност, да тај материјал изнесу, те да спрече, да саборски одбор поднесе неистинит извештај о патријарховим проневерама, бар што се тиче епархије темишварске. Та се књига већ штампа, те кад се састане епархијска скупштина темишварска, она ће послужити тој скупштини као материјал, у коме правцу да се спроведе истрага против патријарха Георгија.

*

Епархијска скупштина темишварска, као што нам јављају, састаће се ускоро. На тој скупштини изнеће се предлог, да се изишту рачуни и записници свију општина епархије темишварске из оног доба, кад је данашњи патријарх Георгије био темишварски епископ, те да би наро ити одбор, који би у ту циљ изабрала скупштина, могао да спроведе најтачнији и најсвеснији преглед тих рачуна. (Ова вест долази нам са добро обавештене стране. И ми знамо, да се заиста на свему томе ради. Али знамо и то, да се на свему томе ради већ доста поодавно, па никако да крене ствар напред. Волели би знати, шта је томе узрок. Ко пречи, да се то изведе и када ће свесни чланови епархијске скупштине темишварске и епархијских одсека, предузети онаке енергичне мере, какве захтева она праведна и поштена ствар, за коју се они боре. Прим. ур. „Заставе“.)

Политичке вести.

Драјфус пред судом. Француски листови јављају, да ће обнова Драјфусове парнице отпочети 7. идућег месеца п. н. и трајати 10 дана.

Бугарски кнез на путу. Бугарски кнез је отпутовао у недељу преко Букурешта за Беч. За време свога отсуства из земље поверио је управу државних ствари министарском савету.

Поравнање у Аустрији. Против наредбе о поравнању у Аустрији, протестирале су до сад хришћанске социјалисте, немачка либерална странка и „слободно немачко удружење.

Прилике у Шпанији. Опозиција у Шпанији однела је победу у толико, што је влада била приморана, да усвоји њене захтеве.

Оружање Енглеске. Енглеска живо ради на томе, да реорганизује своју војску, те да и колоније спреми за војну службу.

Железница у Кини. Преговори између Енглеске и Русије о грађењу нове железничке мреже у Кини, теку живо.

Вести из места и са стране.

Др. Ђура Кустудић настанио се, као практични лекар, као што смо извештени, у Италији. Др. Кустудић говори перфектно више европских језика, а међу њима и талијански. Он је мислио да се за неко време склони у Руми, док не наступе боље прилике у Србији. Но као што је познато морао је из Руме да се склони, јер му ставише алтернативу: или да сведочи лажно на другога, или ће му измислити у Србији кривицу, те тражити, да га издаду онамо.

Сватови црногорског престолонаследника. У недељу стигли су из Стрелица у Беч надвојвода Адолф Фридрих, жена његова надвојвоткиња Јелисавета од Мекленбург-Стрелица, кћи њихова а вереница црногорског престолонаследника надвојводкиња Јута и њихова свита. У понедељак у јутру кренули су се за Трст, пошто им се у Бечу придружио и ађутант црногорског кнеза пуковник Миша Поповић. Из Трста су на сопственом пароброду отпутовали за Цетиње, где ће се обавити чин венчања. Надвојвода путује са женом инкогнито под именом гроф и грофица Венден.

Важна судска решења. Феријални сенат управног судишта, донео је више одлука, које су од начелне важности, а односе се на одпуштање порезе због елементарних непогода. Тако је у општини К. месеца јула 1898. год. била туча, која је финансијској управи јављена у року од осам дана. Но због познате лењости општинских чиновника, није у своје време испостављена штета, те финансијска власт није хтела да отпусти порезе оштећенима. Сада је управно судиште одредило, да се штета накнадно испостави, и оштећенима смањи пореза, јер оштећени нису криви због лењости чиновника, нити то може у правом смислу бити ерару од користи. Други је случај овај: августа месеца 1898. г. потопила је вода усеве у општини Ј. Управно судиште закључило је, да се има поправити неистинита листа, у којој је пописана штета, али да се не може тражити попуст пореза на онај усев, који је већ пожњет и склоњен и за то се само једна трећина порезе може попустити.

Чувени зеленаши пред судом. Судско испитивање против чивутина зеленаша Карла Левија, отпочело је, као што из Баваништа јављају. По досадањем току расправе види се, да је Леви немилице дерао тамошњи народ. Занимљиво је било, кад су испитивана била два нововерца. Ни на позив председника суда, нису хтели да положе заклетву. И председник суда их је онда заклео само ударом руке о руку. По преслушању запитала су та два нововерца судије, да ли они треба да плате Левију дуг, пошто сад имају новаца. Председник суда и државни тужилац одговорише им, да могу и треба да плате, али само онолико, колико су од њега, Левија, новаца добили. Сведок Панкеричанин одговорио је државном одветнику, да би он онда тужио Левија, да је овај касније само онолико тражио, колико му је он доиста дужан.

Опроштена казна руским ђацима. Као што је познато на руским великим школама било је демонстрација. Том приликом дошли су ђаци у сукоб са полицијом. Доста велики број ђака искључен је био са великих школа. Неки на извесно време а неки за навек. Но како сад јављају из Русије, по наредби царевој свима је ђацима опроштена казна. Они ђаци, који су били осуђени, да несмеју похађати школу, за извесно време, већ сад месеца августа поново поћи могу на предавања а они пак, који су били искључени са свију великих школа у Русији за навек, моћи ће се поново уписати у велику школу августа месеца идуће године. Свима, који су осим овога осуђени били ма на какву казну, ова им је опроштена. Осуђени ђаци добили су строгу опомену, да се у будуће чувају изгреда, јер у противном случају, неће бити више помиловани.

Трговина.

НОВИ САД, 13. јула. — Пшеница прве квасоће фор. 8·——20 н. Пшеница средња ф. 8·— до — нов. Пшеница лакша роба фор. 7·50—80 н. Наполица ф. 7·——— н. Јечам нови фор. 5·10—20 Зоб ф. 4·70—80 Кукуруз у зрну нови ф. 4·60—80 нови у клипови ф. ——— нов. Маст 56 фор. Сланина сува 56 фор. дебела пађена 58 фор. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки	32—33 нов.		живе мере
„ средњи . .	31—— нов.		
„ лаки . . .	30—— нов.		

Све од 1 килограма.

Најновије вести.

Из **Београда** јављају, да је београдски општински чиновник Влада Борђевић пуштен на слободу, јер се доказала његова невиност. — Сава Грујић до сад није позиван од истражног судије преког суда.

Преки суд, који је требао овој рад отпочети данас у уторак, како новине јављају, одгођен је и опет за два-три дана. И место да он докаже људима кривицу, протурују са полузваничне стране још увек вести, како је овај признао и онај признао. А међу тим од свега тога није ништа истина, што најбоље доказује то, да преки суд још никако не отпочиње свој рад, јер нема доказа.

„Egyetértés“ говори о приликама у Србији и каже: Срамота је, да се нико није нашао у Србији са довољно храбрости, који би опоменуо и оца и сина, да у стварима правде несме да буде освете. И срамота је, да то мора да чини Европа. Европе се не тичу унутарње прилике у Србији, ал је се тиче, кад тамо под видом суђења, хоће да изведу нечовечна дивљаштва, која могу да изазову буну.

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.